

Dejan R. Popovic, dipl. inz.
Beograd, Stevana Sremca 18

REGULATORNA AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE I POSTANSKE
USLUGE

Sektor za elektronske komunikacije

Beograd, Palmoticeva 2

MINISTARSTVO TRGOVINE, TURIZMA I TELEKOMUNIKACIJA

Sektor za elektronske komunikacije i poštanski saobraćaj

Sektor za informaciono društvo

Beograd, Pariska 7

Postovane dame i gospodo,

Prema članu 37. stav 1. [Zakona o elektronskim komunikacijama](#), *delatnost elektronskih komunikacija* obavlja se po režimu opšteg ovlašćenja, odnosno u skladu sa opštim uslovima koji se mogu propisati za sve ili za određene vrste elektronskih komunikacionih mreža i usluga, u skladu sa odredbama ovog zakona, a po stavu 3. ovog člana, Agencija bliže propisuje uslove iz stava 2. ovog člana i određuje uslove koji važe za obavljanje svih ili pojedinih delatnosti elektronskih komunikacija po režimu opšteg ovlašćenja, u zavisnosti od elektronske komunikacione mreže ili usluge na koju se odnose, vodeći računa o tome da budu opravdani, dovoljno određeni, srazmerni i nediskriminatorni.

U Nacrtu Pravilnika o opštim uslovima za obavljanje delatnosti elektronskih komunikacija po režimu opšteg ovlašćenja

(<http://www.ratel.rs/upload/documents/Nacrt%20Pravilnika%20o%20opstim%20uslovima%20za%20obavljanje%20delatnosti%20EK.pdf>) iz [javnih konsultacija](#) od 25.04.2017., obrazac obaveštenja o obavljanju delatnosti elektronskih komunikacija (obrazac OB) sadrži, pored ostalih, i uslugu pristupa Internetu i internet usluge (EKU0202). Ovi pojmovi u članu 2. nacrta ovog pravilnika, kao i u vazecem [Pravilniku o opštim uslovima za obavljanje delatnosti elektronskih komunikacija po režimu opšteg ovlašćenja](#), imaju sledeca znacenja:

"*usluga pristupa Internetu*" je javna elektronska komunikaciona usluga koja podrazumeva priključivanje terminalne opreme i LAN mreža na Internet, omogućavajući korisnicima pristupanje Internet uslugama.

"*internet usluge*" su javne elektronske komunikacione usluge koje se realizuju u skladu sa Internet standardima (RFC dokumenti), pri čemu je neophodna upotreba javnih IP adresa. U smislu ovog pravilnika Internet usluge ne uključuju komercijalne usluge prenosa govora;

Medjutim, "*usluga pristupa internetu*" je definisana u članu 2. stav 2. tacka 2. Uredbe [\(EU\) 2015/2120](#) o pristupu otvorenom Internetu kao javno dostupna elektronska komunikaciona usluga kojom se omogućava pristup Internetu te time povezivanje sa gotovo svim krajnjim tačkama Interneta, bez obzira na mrežnu tehnologiju i terminalnu opremu koja se koristi. Tu definiciju tog izraza treba, po mom misljenju, preuzeti kako u nacrt ovog pravilnika, tako i u [NACRT ZAKONA O ELEKTRONSKIM KOMUNIKACIJAMA](#).

U slučaju "internet usluga", koje nisu eksplicitno definisane u propisima i standardima međunarodnih organizacija (ITU, IEC), EU i SAD (oca i majke Interneta), situacija je znatno komplikovanija. Na konkretno pitanje, da li *internet usluge* imaju isto značenje kao *online usluge*, *usluge informacionog društva* i *digitalne usluge*, nema jasnog i preciznog odgovora.

U sekciji 230. preciscenog teksta americkog Zakona o komunikacijama iz 1934 (<http://www.wipo.int/edocs/lexdocs/laws/en/us/us307en.pdf>) na nekoliko mesta se upotrebljavaju reci "internet(ske) i druge interaktivne kompjuterske usluge". Iz ovih reci proizilazi da "*internet usluge*" ima isto ili slicno značenje kao i "*interaktivne kompjuterske usluge*" koje označavaju svaku informacionu uslugu, sistem ili pruzaoca pristupa softveru koji pruža ili omogućava pristup kompjutera više korisnika na opsluzujuci kompjuter, uključujući posebnu uslugu ili sisteme koji omogućavaju pristup Internetu i takvim sistemima koji rade ili pružaju usluge bibliotekama ili obrazovnim institucijama.

Na na veb-stranici Evropske komisije postoji saopštenje [COM\(2011\) 942 final/2](#) o koherentnom okviru za izgradnju poverenja na digitalnom jedinstvenom tržištu za e-trgovinu i onlajn usluge, i u njemu fusnotu [1] koja glasi:

"Termin '*online usluge*' se odnosi na usluge koje se pružaju na daljinu, elektronski, na zahtev lica koje je primalac usluga, u zamenu za plaćanje. Stoga one obuhvataju ne samo e-trgovinu robom (uključujući kulturna dobra i farmaceutske proizvode) i usluge (uključujući i onlajn kockanje) vec takodje društvene mreže, stručnu obuku učenjem na daljinu, itd. Međutim, online usluge koje pruža javna uprava nisu uključene u ove analize. Radi pojednostavljenja, termin '*online usluge*' će se koristiti osim ukoliko se ne odnose eksplicitno na *e-trgovinu*."

Prethodno navedeno značenje "*online usluga*" ("[online services](#)") se neznatno razlikuje od pojma izraza "*usluga informacionog društva*" iz clanu 3. tacka 3. vazeceg [Zakona o elektronskoj trgovini](#), kao i iz clana 1. stav 1. tacka (b) izvorne Direktive [\(EU\) 2015/1535](#).

U relativno novoj Direktivi o bezbednosti mreze i informacionih sistema ["[Directive on security of network and information systems](#)" - [\(EU\) 2016/1148](#)] u clanu 4. tacka 5. prvi put je, "stidljivo" definisana "*digitalna usluga*" kao usluga u smislu člana 1. stav 1. tačke (b) Direktive [\(EU\) 2015/1535](#).tipa navedenog na popisu u Prilogu III.

Na kraju ovog dopisa valja primetiti da se *usluge informacionog društva* i dalje pominju u značenju osnovnog pojma "*elektronska komunikaciona usluga*" u clanu 4. tacka 12. [NACRTA ZAKONA O ELEKTRONSKIM KOMUNIKACIJAMA](#), kao i u clanu 2. tacka (c) izvorne, Okvirne direktive [2002/21/EC](#), ali da se vise uopste ne pominje u novom Predlogu direktive kojom se ustanovljava evropski elektronski komunikacioni kodeks ("[Proposal for a Directive establishing the European Electronic Communications Code](#)" - COM(2016) 590 final/2). Da li ce ih zameniti *digitalne usluge*, *online usluge* ili *internet(ske) usluge* ili druge *interaktivne kompjuterske usluge*? - ostaje da se vidi.

Iskreno,
Dejan Popovic

Beograd, 14. maj 2017.

P. S. - Posto Internet (IEV [732-07-01](#)) nije pravno ili fizicko lice, on (Internet) kao stvar (kompjuterska mreza) ne moze da pruza usluge. Taj posao obavlje "*pruzalac internetskih usluga*" (po IEV [732-07-20](#), en."*Internet service provider*", fr. "*fournisseur d'accès à l'Internet*").